

Kristiansand
kommune

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING

2020

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARKE OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

INNHold / KONTROLLUTVALGET S ÅRSMELDING / 2021

I	Innledning	03
2	Rammer for kontrollutvalget	04
3	Økonomi	06
4	Sammensetning av kontrollutvalget	08
5	Kompetanse og opplæring	10
6	Sekretariat	12
7	Revisjon	13
8	Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker	14
8.1	Regnskapsrevisjon	16
8.2	Forenklet etterlevelseskontroll	18
8.3	Forvaltningsrevisjon	20
8.4	Eierskapskontroll	24
8.5	Øvrige saker	26
9	Konklusjon og avsluttende kommentar	28

I. Innledning

Kontrollutvalget skal årlig rapportere om aktiviteten og resultatet av sitt arbeid til bystyret.

I den anledning avgir kontrollutvalget en samlet årsmelding for utvalget sitt arbeid.

Årsmeldingen skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet, og de viktigste saker som er behandlet gjennom året. Årsmeldingen bør ses i sammenheng med vedtatte planer.

2. Rammer for kontrollutvalget

Bystyret har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll med kommunens virksomhet på bystyrets vegne.

Ansvaret til kontrollutvalget følger av kommuneloven §23-2 første ledd: «Kontrollutvalget skal påse at

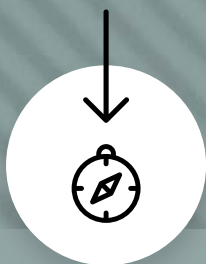
- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp»

Utover dette kan kontrollutvalget ta opp ethvert spørsmål ved kommunens virksomhet som er knyttet til utvalgets ansvarsområde. Det er kun lowerket, bystyret og utvalget selv som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver og saker, eller begrense hvilke saker utvalget kan behandle.

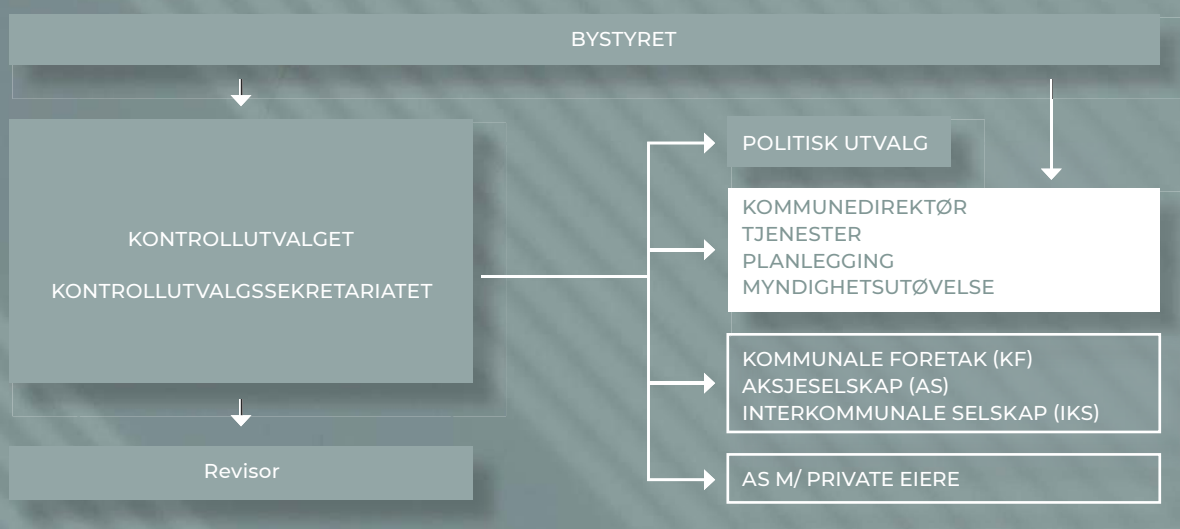
Kontrollutvalget har omfattende innsynsrett. Blant annet kan utvalget uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

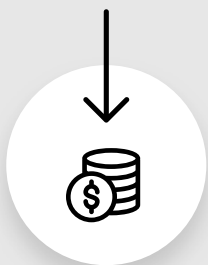
Utvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når utvalgets saker behandles. Utvalgets leder kan la et av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen.

Kontrollutvalget har ikke adgang til å føre kontroll med bystyret eller overprøver politiske prioriteringer eller den politiske hensiktsmessigheten av et vedtak. Kontrollutvalget kan likevel uttale seg hvis bystyret eller annet folkevalgt organ er i ferd med å treffe eller har truffet et ulovlig vedtak.

Aktørene i egenkontrollen er bystyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, kommunedirektøren og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.

3. Økonomi

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget bedt
bystyret om økonomiske rammer som muliggjør den nødvendige
aktiviteten for å oppfylle kontrollutvalgets mandat.

Kontrollutvalget er i henhold til forskrift om kontrollutvalg og
revisjon pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontrollarbeidet
i kommunen.

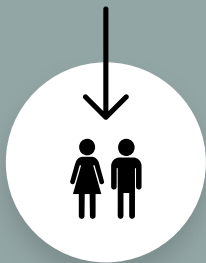
Regnskapstallene for den samlede kontrollvirksomheten i kommunen fremkommer av
kommunens samlede årsregnskap. På neste side følger budsjett- og regnskapstall for **2021**.

TEKST	BUDSJETT 2021	REGNSKAP 2021
Godtgjørelse folkevalgte (Frikjøp)	547 000	551 693
Arbeids- og møtegodtgjøring til vara	15 000	28 459
Tapt arbeidsfortjeneste folkevalgte	38 000	-
Arbeidsgiveravgift	55 000	81 802
Pensjonsinnskudd KKP	10 000	-
Trekkpliktig bilgodtgjørelse	1 000	-
Annonser, kunngjøringer m.m.	8 000	-
Bevertning, møtemat	35 000	8 156
Kurs, fagmøter, opplæring	70 000	26 265
Reise- og transportutgifter	70 000	3 224
Tidsskrifter, aviser og liknende	3 000	2 975
Annet forbruksmateriell og tjenester	10 000	240
Velferdstiltak	-	-
Innkjøp av IT-utstyr	-	-
Kjøp av ekstra tjenester	100 000	-
KONTROLLUTVALGETS DRIFTSUTGIFTER	962 000	702 814
Sekretariat - Tilskudd	736 000	736 550
Revisjon - Kjøp av ekstra tjenester	-	100 000
Revisjon - Tilskudd	6 260 000	6 171 000
Revisjon - forberedelser, møtedeltakelse mv.	325 000	330 000
Revisjon - Eierskapskontroll	500 000	500 000
Revisjon - Forenklet etterlevelseskontroll	200 000	200 000
Revisjon - Særattestasjoner	750 000	750 000
SUM KJØP AV TJENESTER FRA IKS	8 771 000	8 051 000
SUM BUDSJETT/REGNSKAP	9 733 000	9 490 364

Regnskapstillene for 2021 (ikke revidert), viser et mindreforbruk samlet sett i forhold til budsjett på kr. 242 636.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindre utgifter til opplæringstiltak og reiseutgifter, og det har direkte sammenheng med pandemien som har gjort at det ikke har vært like aktuell å dra på fysiske kurs og samlinger.

Kontrollutvalget har ikke fattet særskilt vedtak om å benytte posten "Kjøp av ekstratjenester". Men utvalget er kjent med at det vil komme ekstrakostnader fra revisjonen knyttet til dette arbeidet. Revisjonen har fakturert kr. 100 000 for ekstra arbeid med mislighetssaker, gjennomgang av ansettelsesprosess av ny direktør for kultur og innbyggerdialog og oppfølging av risikomomenter Kristiansand Havn – Knyttet til utbyggingen av E-39.

4. Sammensetning av kontrollutvalget

Krav til uavhengighet og nøytralitet i kontrollutvalgets arbeid fører til at utvalgsmedlemmene ikke kan ha verv som kan komme i konflikt med arbeidet i kontrollutvalget. Av den grunn er det strenge krav til valgbarheten av kontrollutvalgsmedlemmene jfr. kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

Valg av kontrollutvalget skal skje på det konstituerende møtet før valg av andre utvalg og nemnder. Utvalget skal ha minst fem medlemmer og minst en av disse skal velges blant bystyrets medlemmer. Utvalgets leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Bystyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt.

FASTE MEDLEMMER

Leder	Pål Harv (H)
Nestleder	Birte Simonsen (MDG)
Medlem	Terje Imeland (KrF)
Medlem	May Erna Karlsen (SV)
Medlem	Terje Næss (AP)
Medlem	Bjørn Nilsen (PP)
Medlem	Cay Birger Nordhaug (AP)

VARAMEDLEMMER

VARA FOR HØYRE:

Vara nr. 1	Oscar Logne (H)
Vara nr. 2	Lisbeth Andersen (H)
Vara nr. 3	Astrid Bekkenes (H)

VARA FOR AP, MDG, SV OG TVP:

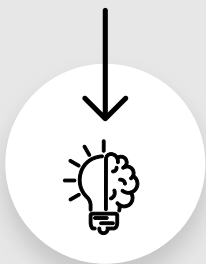
Vara nr. 1	Ingrid Wisløff Jæger (AP)
Vara nr. 2	Alf Holmelid (SV)
Vara nr. 3	Andre Tofteland (TVP)
Vara nr. 4	Leif Andreas Lyngø (AP)
Vara nr. 5	Stina Torjesen (AP)

VARA FOR KRF:

Vara nr. 1	Margareth Dyrholm (KRF)
Vara nr. 2	Inge Johan Jenssen (KRF)
Vara nr. 3	Brit Løvgren (KRF)

VARA FOR PP:

Vara nr. 1	Björg Halkinrud (PP)
Vara nr. 2	Tor Aanen Kristensen (PP)

5. Kompetanse og opplæring

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift.

Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av VETAKS) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Forum for kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder. Det blir videre gitt opplæring i ulike temaer i kontrollutvalgets møter fra sekretariatet, revisjonen og administrasjonen.

Kontrollutvalgskonferansen ble avviklet som et heldigitalt arrangement 21. - 22.04.2021.

Temaet for konferansen var «Kontroll i pandemi og krise».

Fagkonferansen ble også arrangert digitalt 01. - 02.06.2021. Innleggene på denne konferansen hadde blant annet overskrifter som:

«Kommunal økonomisk bærekraft», «habilitet i små kommuner» og «henvendelser til kontrollutvalget».

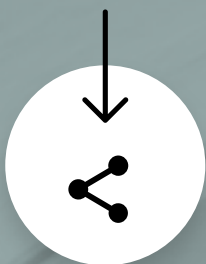
Sekretariatets vårkonferanse ble avlyst på grunn av koronapandemien. Men høstkonferansen ble arrangert 29.11.2021, med mulighet for deltakelse enten digitalt eller fysisk på Tyholmen hotell i Arendal.

Temaer som ble tatt opp på høstkonferansen var:

- Kontrollutvalgets verktøykasse
- Påseansvaret overfor revisor
- Regnskapsrevisjon og økonomiforvaltning
- Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekter

Flere av utvalgets medlemmer deltok på denne konferansen.

6. Sekretariat

Kontrollutvalgssekretariatet er støttespiller for kontrollutvalget og er viktig for et godt og effektivt kontrollarbeid i utvalget. Sekretariatet skal etter koml. § 23-7, 2. ledd påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet bistår videre kontrollutvalget med blant annet oppgaver knyttet til administrasjon, rådgivning og koordinering. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget, revisjonen og administrasjon, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Kommunen er medeier i, og kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (VETAKS). Kommunen er medeier i VETAKS, og kostnadene for sekretariats tjenestene fordeles etter egen fordelingsnøkkel.

Med oppdrag for 34 kommuner og 2 fylkeskommuner i Agder og Vestfold og Telemark er VETAKS landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har 10 årsverk og fast sekretær for kommunen er nestleder Alexander Etsy Jensen. Daglig leder er Line Bosnes Hegna.

Sekretariatet er uavhengig av kommunens administrasjon og den eller de som utfører revisjon for kommunen. Det er strenge begrensninger til hvem som kan være ansatt i sekretariatet. Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatets hjemmeside er www.vetaks.no. Her finnes ytterligere informasjon om kontrollutvalget og sekretariatet.

7. Revisjon

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelsesk kontroll, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for kommunen. I tillegg kan revisor gjennomføre andre oppdrag etter avtale.

Selskapet leverer revisjonstjenester til syv kommuner og en fylkeskommune. Kostnadene til revisjon er basert på en avtale mellom kommunen og selskapet, og inneholder de revisjonstjenester som kommunen etter avtalen får levert. Det er også mulig å bestille ytterligere prosjekter og oppdrag fra revisjonen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er ass. revisjonsdirektør Monica H. Smith-Tønnessen, og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonsdirektør Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at det gjennomføres revisjon av kommunen og at den gjennomføres i tråd med gjeldende standarder og regelverk. Dette gjøres blant annet ved at revisor hvert år legger frem egenvurdering av uavhengighet, overordnet revisjonsplan/ revisjonsstrategi og orienterer i hvert møte om det pågående revisjonsarbeidet basert på revisjonsstrategien.

Revisjonens hjemmeside er www.agderkomrev.no. Her finnes blant annet revisjonens rapporter.

8. Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker

Koronapandemien traff kommune Norge med full styrke i mars 2020, og har preget arbeidssituasjonen for både ansatte i sekretariatet og revisjonen, og kontrollutvalgets medlemmer også i 2021. Myndighetenes tiltak har ført til at kontrollutvalget har avholdt flere digitale møter gjennom hele denne perioden. Koronapandemien har utover det hatt liten påvirkning for kontrollutvalgets arbeid, og kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år.

Kontrollutvalget har i 2021 avholdt 9 møter og behandlet 72 saker. Til sammenligning ble det i 2020 gjennomført 9 møter og behandlet 77 saker.

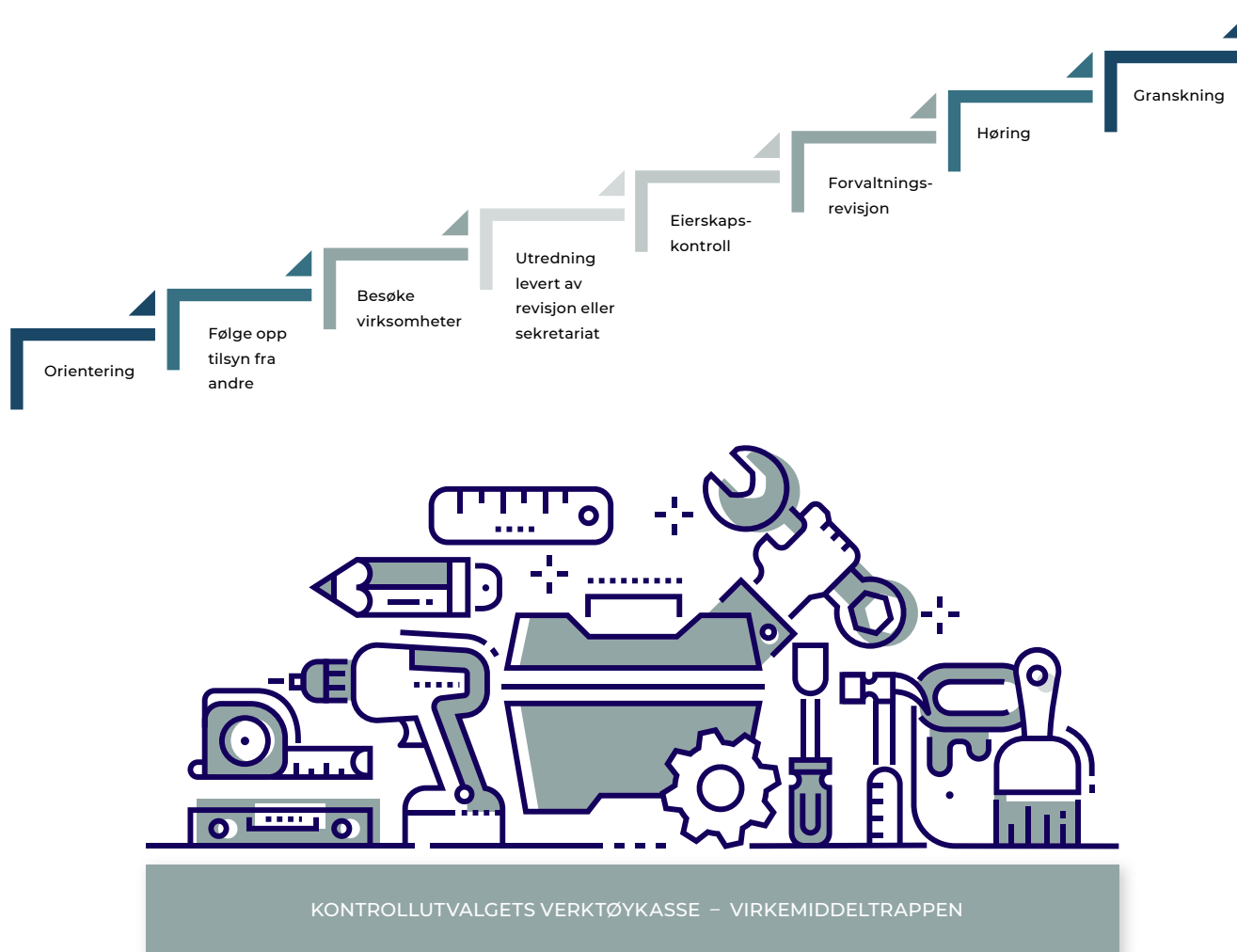
Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum med unntak av de tilfeller hvor det etter lov og forskrift er pålagt å lukke møtet. Saksdokumentene og protokollene publiseres fortløpende på sekretariatets hjemmeside: [Møtedokumenter - Utvalg - Kristiansand kontrollutvalg \(360online.com\)](https://360online.com/).

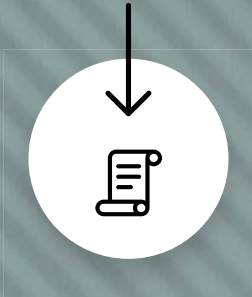
Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Kommunedirektøren og representanter for kommunedirektøren har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid. Også politisk ledelse ved ordfører og varaordfører har vært til stede på flere av kontrollutvalgets møter.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra bystyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets kontrollarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra statlige tilsyn.

Kontrollutvalget har flere ulike verktøy for å gjennomføre sitt arbeid, noe modellen under viser.

8.1 Regnskapsrevisjon

Revisjon av årsregnskapet er en sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi.

Revisor er en uavhengig og objektiv tredjepart. Formålet med regnskapsrevisjon i kommuner og fylkeskommuner er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt kommunens/ fylkeskommunens årsregnskap i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisor skal videre gjennom sine kontroller avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

I forbindelse med ny kommunelov er oppgavene til revisor knyttet til regnskapsrevisjon noe utvidet. Revisor skal fra og med 2021 etter kommuneloven § 24-5 «se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Nytt for regnskapsrevisor er altså kravet til se på avvik fra budsjett-premisser og rapportere på dette som en del av revisjonsberetningen. Som følge av ny kommunelov er det i § 14-6 også innført krav om at kommunen utarbeidet et «samlet regnskap for kommunen», eller såkalt konsolidert årsregnskap som beskrevet i kommunal regnskapsstandard nr. 14 .

Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon

Formålet med den overordnede revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon er å informere kontrollutvalget på et overordnet nivå om den revisjonsstrategi revisor har lagt for regnskapsåret 2021.

I henhold til god revisjonsskikk er planen for revisjonen dynamisk for å ta hensyn til eventuelle endringer.

Denne saken behandlet utvalget i møte 31.08.21 sak 40/21.

Uttalelse til kommunens årsregnskap

Kontrollutvalget har i møte 06.05.21 behandlet både kommunens årsregnskap og Kristiansand Havn KF sitt årsregnskap og avgitt kontrollutvalgets uttalelse til disse.

Sammen med årsregnskapet forelå årsberetningen fra kommunedirektøren. Agder Kommunerevisjon IKS har avlagt revisjonsberetning for regnskapsåret 2020.

Under følger kun kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2020 Kristiansand kommune:

Kontrollutvalget har behandlet Kristiansand kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020. Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 266 159 761 i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 310 768 932.

Investeringsregnskapet er gjort opp med tilstrekkelig finansiering.

Revisor har avlagt revisjonsberetning 15.04.2021. Revisor har avlagt revisjonsberetning som bekrefter at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lover og forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Revisor har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler som krever forbehold eller presiseringer i revisjonsberetning og har avlagt en «normalberetning».

Kontrollutvalget har hatt løpende oppfølging med revisjonen gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som bør ha betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskap eller årsberetning for 2020.

Kontrollutvalget anbefaler at Kristiansand kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020 godkjennes.

Uttalelsen oversendes bystyret med kopi til formannskapet

Økonomiske uregelmessigheter og misligheter

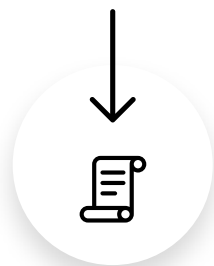
Det går frem av KommuneLOVEN § 24-7e at revisor skal gi skriftlige meldinger om enhver mislighet. Videre går det frem at dersom revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Det ble i 2021 av revisor rapportert inn fem foreløpige innberetninger og tre endelig innberetning i mislighetssaker. Det ble i den forbindelse sendt følgende nummererte brev med endelig innberetning:

- Nummerert brev nr. 4/21 – Endelig innberetning mislighetssak oppvekst
- Nummerert brev nr. 5/21 – Endelig innberetning mislighetssak helse og mestring
- Nummerert brev nr. 8/21 – Endelig innberetning mislighetssak helse og mestring

Det er omtrent på samme nivå som i 2020.

Fra 2018 utarbeider sekretariatet årlig en oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes organisasjonsutvalget til orientering.

8.2 Forenklet etterlevelsesk kontroll

Det går frem av kommuneloven at revisor er pålagt å gjennomføre forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen. Kontrollen skal være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, og skal gjennomføres med moderat sikkerhet. Kontrollutvalget blir orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen og resultatet av kontrollen.

I kommuneloven § 24-9 er regnskapsrevisor gitt i oppgave å gjennomføre en forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen:

"Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen"

Loven forutsetter at kontrollen gjennomføres med begrensede ressurser og resultatet er basert på en moderat sikkerhet. Kontrollen skal utføres i tråd med revisjonsstandarden RSK301.

Forenklet etterlevelseskontroll erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjonen, men kan sees på som et supplement. For kontrollutvalgets del er ansvaret begrenset til å påse at det gjennomføres, og holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt resultatene fra kontrollen. Resultatene fra en forenklet etterlevelseskontroll kan også benyttes som et grunnlag for å vurdere potensielle forvaltningsrevisjoner.

Revisor har gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll i 2021, og den ble behandlet i møte 11.11.21 sak 57/21.

Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, dette innebærer at for Kristiansand kommune inngår også Kristiansand Havn KF.

Områder hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2021:

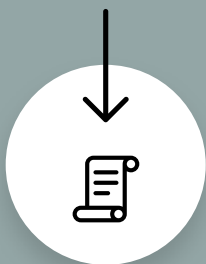
Det går frem av risiko- og vesentlighetsvurderingen at revisor etter en samlet vurdering har valgt ut området "tiltaksplaner koronaepidemien".

Revisjonen vurderer det som sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få mindre alvorlig/alvorlige konsekvenser.

Her vil revisjonen se på etterlevelse av forhold:

- Støtte er gitt i samsvar med statsstøtteregelverket
- Støtte er gitt i henhold til de krav som KMD har gitt i sine tilsagnsbrev
- Det foreligger søknad og signert akseptbrev, og evt. avtalt rapportering, før utbetaling av støtte
- Støtte gitt av kommunale midler (vedtak 161/21) er gitt i samsvar med bystyrets premisser (forutsatt at denne blir effektivert i 2021)

Forenklet etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den fristen som loven har satt til 30.06. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektøren.

8.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, oppnår fastsatte mål, og om ressursene forvaltes effektivt.

Av kommuneloven § 23-3 fremgår det at:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.»

Kontrollutvalget er delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av bystyret. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saks- forhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Det er videre mulig å gjennomføre forvaltningsrevisjoner i selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens intern-kontroll og forbedringsarbeid.

Kristiansand kommune har i 2021 deltatt i et regionalt pilotprosjekt hvor Statsforvalteren har blitt invitert inn i gjennomføringen av risiko- og vesentlighetsvurderinger. Formålet har vært å sikre en bedre dialog og koordinering med Statsforvalteren i forhold til gjennomføring av forvaltningsrevisjoner og tilsyn. Videre har det vært fokusert på god informasjonsutveksling mellom kommunens egenkontroll og Statsforvalteren, og spesielt om risikovurderinger som ligger til grunn for forvaltningsrevisjoner og tilsyn. I tillegg har det vært et mål å styrke Statsforvalterens og andre statlige tilsynsmyndigheters kjennskap til den kommunale egenkontrollen.

Kontrollutvalget behandlet i møte 18.06.20 sak 33/20

Risiko- og vesentlighetsvurdering – plan for forvaltningsrevisjon for Kristiansand kommune for perioden 2020-2023 utarbeidet av Agder Kommunerevisjon IKS. Planen er godkjent av bystyret i møte 14.10.20 sak 158/20.

Områder som prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023:

Forvaltningsrevisjon

- **Helse og mestring (*Gjennomført*)**
Tema: Boligsosialt arbeid
- **Bærekraft**
Tema: Bærekraftig utvikling (overordnet)
- **Lokaldemokrati**
Tema: Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak
- **Tillitsskapende forvaltning**
Tema: Arkiv og dokumentasjon
- **Organisasjon**
Tema: IKT-infrastruktur
- **Økonomi**
Tema: Gjeldsnivået i kommunen
- **Oppvekst**
Tema: Barneverntjenesten
- **By- og stedsutvikling**
Tema: Eiendomsforvaltning

Forvaltningsrevisjonsrapport - Boligsosialt arbeid i Kristiansand

Det overordnede formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har vært å bidra til at innbyggerne i Kristiansand kommune får gode boligsosiale tjenester som er tilpasset deres behov og i tråd med gjeldende lovverk.

Revisjonen har forsøkt å besvare følgende problemstillinger:

- I hvilken grad vedlikeholdes og forvaltes den kommunale boligmassen på en måte som bidrar til at verdien av boligmassen opprettholdes?
- I hvilken grad fungerer kommunens vurdering av behov og tildeling av kommunale boliger på en tilfredsstillende måte?
- I hvilken grad er kommunens boligsosiale arbeid preget av brukerorientering og brukermedvirkning?
- I hvilken grad fungerer kommunale gjennomgangsboliger som midlertidige løsninger på veien mot å etablere seg i det private leiemarkedet eller kjøper egen bolig?

Revisjonen gav følgende anbefalinger:

- Kommunen bør forankre hvilke vilkår som må være til stede/oppfylt for å få «kommunal hjelp til egnet bolig», samt nivået man kan forvente dersom man får tildelt tjenester, politisk i en tjenestebeskrivelse.
- Kommunen bør invitere representanter for funksjonshemmedes bruker- og pårørendeorganisasjoner med på arbeidet med ny boligsosial handlingsplan Kristiansand kommune. Kommunen bør vurdere å iverksette tiltak som kan bidra til å redusere utrygghet blant beboere i bofellesskap for dem med utfordringer når det gjelder rus.
- Kommunen bør nedsette en arbeidsgruppe bestående av Forvaltning og koordinering, Boligenheten, NAV, Nye mønstre og kommunalsjefsområdet økonomi som skal foreslå konkrete tiltak for å gi flere barnefamilier mulighet til å eie egen bolig.
- Kommunen bør vurdere å ta i bruk depositumsordninger for å sikre best mulige boforhold for vanskeligstilte i det private markedet.
- Kommunen bør vurdere å prøve ut en miljøvaktmesterordning. Kommunen bør vurdere å styrke vedlikeholdet av boligmassen og å sette av midler til å tilpasse boligmassen (kjøp).

Kontrollutvalget har senere fulgt opp rapporten ved å få en orientering for de tiltak som er satt i gang for å følge opp vedtaket og rapportens anbefalinger. Saken er fortsatt under oppfølging.

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Habiteringsfeltet i Kristiansand kommune

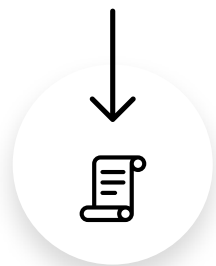
Kontrollutvalget godkjente i møte 17.06.21 sak 32/21 prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Habiteringsfeltet i Kristiansand kommune.

Formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er å foreta en helhetlig gjennomgang av utfordringene som har kommet frem på habiteringsfeltet i Kristiansand kommune. Prosjektet skal slik bidra til at innbyggerne i Kristiansand kommune i størst mulig grad får trygge og faglig gode habiteringstjenester som er tilpasset brukernes behov.

Prosjektet har følgende problemstillinger:

- Har kommunen rutiner og systemer for å unngå, for å fange opp og eventuelt for å håndtere, forhindre gjentakelser av og lære av uønskede hendelser / svikt / avvik?
- Hva er status når det gjelder forhold som påvirker kvaliteten på det ordinære tjenestetilbudet på habiteringsfeltet?
- I hvilken grad ivaretas brukerperspektivet på habiteringsfeltet?

Rapport til kontrollutvalget forventes i løpet av våren 2022.

8.4 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

I kommuneloven § 23-4 står dette om eierskapskontroll:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Plan for eierskapskontroll for inneværende valgperiode ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 18.06.20 sak 33/20. Planen ble godkjent av bystyret i møte den 14.10.20 sak 158/20. Kontrollutvalget har fullmakt til å prioritere hvilke selskaper som skal kontrolleres. I planen ligger følgende selskaper til prioritering:

Eierskapskontroll

- Kristiansand Næringssselskap AS (*Gjennomført*)
- Avfall Sør AS
- Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet IKS
- Vest-Agder Museet IKS (*Under arbeid*)

Rapport fra eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Kristiansand næringssselskap AS (KNAS)

Eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av KNAS ble vedtatt av Kristiansand kontrollutvalg i møte 17.09.20, sak 50/20.

Formålet med undersøkelsen har vært å gi kontrollutvalget informasjon om utøvelse av eierskapet i KNAS, og være med å bidra til å utvikle kommunens eierstyring.

Revisjonen har tatt utgangspunkt i følgende hovedproblemstillinger:

- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?
- Utøves virksomheten i samsvar med lovkrav, anbefalinger fra KS og innenfor de rammer som er vedtatt av eier?
- Er avkastningskravet til selskapet til hinder for selskapets formål?

Revisjonen gav følgende anbefalinger (sekretariatet har sortert anbefalingene til henholdsvis kommunen og selskapet):

Kommunen:

- Revisjonen vil anbefale at kommunen minst en gang i valgperioden foretar en verdivurdering av selskapet. Revisjonen anbefaler på generelt grunnlag at alle som påtar seg styreverv i kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret.
- Revisjonen anbefaler at det foretas årlig styreevaluering i kommunens heleide aksjeselskap.

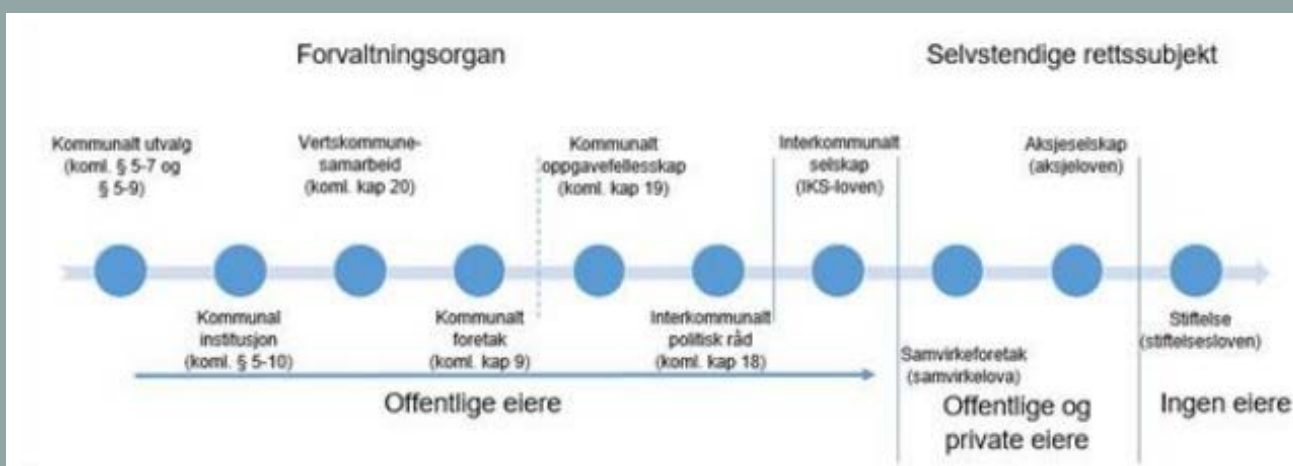
Selskapet:

- Revisjonen vil anbefale at protokoll fra generalforsamling i KNAS har en fortegnelse over de møtende eller at dette legges ved protokollen.
- Revisjonen anbefaler at det gis informasjon om selskapets arbeid mot misligheter og korrupsjon i årsberetningen.
- Revisjonen anbefaler at det vurderes å ta inn rett til å varsle om kritikkverdige forhold ved neste revisjon av retningslinjer for god selskapsstyring for KNAS. Revisjonen anbefaler at Kristiansand kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet om selskapets generalforsamlinger.

Kontrollutvalget avventer skriftlig tilbakemelding på rapporten innen mars 2022.

Eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Vest-Agder museet IKS

Eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av Vest-Agder Museet IKS ble vedtatt av Kristiansand kontrollutvalg i møte 11.11.21, sak 56/21.

8.5 Øvrige saker

Kontrollutvalget har i tillegg til tidligere nevnte saker behandlet følgende saker

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Referatsaker i møte
- Eventuelt i møte

Andre saker som har blitt behandlet:

- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2021
- Årsoversikt over økonomiske misligheter som er innberettet til kontrollutvalget
- Orientering om korona-situasjonen
- Kommunens arbeid med flom- og skredforebygging
- Orientering – Kommunens oppfølging og arbeid med mislighetssaker
- Orientering om kommunens arbeid med varslingsaker og antall åpne saker
- Dialog med ordfører – gjensidig informasjonsutveksling og oppdatering om aktuelle saker
- Årsmelding 2020 Kristiansand kontrollutvalg
- Kalender for samordning av statlige tilsyn med Kristiansand kommune
- Orientering om utfordringer knyttet til habiliterings-feltet i Kristiansand kommune
- Evalueringsrapport for utbygging av Odderøya renseanlegg
- Notat: Kraner og løfteutstyr – Odderøya renseanlegg
- Økonomisk situasjon pr. 1. tertial 2021 Kristiansand kommune
- Notat vedrørende status for en enkeltsak – Habiliteringsfeltet
- Orientering om kommunens arbeid med å forebygge og håndtere vold og trusler i skolen
- Restanselist for kontrollutvalgets saker pr. 23.08.21
- Økonomisk situasjon pr. 2. Tertial 2021 Kristiansand kommune
- Orientering med bakgrunn i kommunens eierberetning
- Orientering – kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022
- Kommunens arbeid med å følge opp og redusere sykefravær
- Orientering om kommunens arbeid med varslingsaker og antall åpne saker
- Oppfølging av forvaltningsrapport – Boligsosialt arbeid i Kristiansand kommune
- Oppfølging av sak vedrørende Kraner og løfteutstyr – Odderøya renseanlegg
- Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 26.11.21
- Kontrollutvalgets møte- og arbeidsplan for 2022

Korona-situasjonen

Korona-pandemien som har pågått de siste to årene har fått dramatiske konsekvenser for den enkelte, for næringslivet, for samfunnet og for offentlig sektor. Situasjonen setter den kommunale beredskapsapparatet på en alvorlig prøve, og den påvirker det kommunale tjenestetilbudet, organiseringen av arbeidet, og kommunens økonomi.

Situasjonen tilsier at kontrollutvalget i denne ekstraordinære situasjonen har endret fokus fra den normale bak overskuende tilnærmingen til et mer «her og nå» fokus.

Kontrollutvalget har invitert kommunedirektøren for å gi en muntlig redegjørelse for status i Kristiansand kommune, i tillegg til å få belyst hvilke tiltak som er iverksatt og hvilke konsekvenser dette får for kommunens drift (også økonomiske konsekvenser). Følgende temaer har utvalget fått informasjon om:

- Håndtering av pandemien – Hvordan har kommunen håndtert situasjonen med pandemien?
- Hva har fungert bra? Hva har fungert mindre bra? Hva kan læres?
- Kostnader med pandemien – Hva vil den nye inntekts- og kostnadssituasjonen være for kommunen fremover?
- Effektivisering og forbedring – Hvordan skal kommunene opprettholde et godt tjenestetilbud under nye og krevende økonomiske rammebetingelser?

Varslingsaker

Kontrollutvalget har tidligere fått en generell orientering om varslingutvalgets arbeid og rutiner. I tillegg har kontrollutvalget fulgt opp kommunens håndtering av flere konkrete saker. Disse sakene er kompliserte og har krevd en del ressurser å følge opp, både fra revisjonen og sekretariatets side. Men også for kontrollutvalget som har måtte sette seg inn i et stort omfang dokumenter, for å kunne ha en formening om kommunens håndtering av sakene.

Det går frem av årsrapporten fra varslinggruppen at det er et betydelig lavere antall saker i 2021 (8), i forhold til 2020 (32). Årsakene til denne betydelige nedgangen i antall saker kan være mange. Kortsiktig er det naturlig å peke på pandemien som en årsak. En annen årsak kan være effekter av kommunesammenslåingen. Kontrollutvalget deler varslinggruppens bekymring for at det er kommet inn færre saker dette året sammenlignet med tidligere år, og støtter at denne trenden må følges opp.

Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Formålet med et virksomhetsbesøk er blant annet å:

- bli kjent med virksomheten, og å gjøre kontroll utvalgsarbeidet kjent i kommunen
- undersøke generelt om krav til internkontroll er kjent i virksomheten, og om sentrale føringer knyttet til for eksempel etikk er kommunisert
- sjekke utvalgte områder som for eksempel HMS, offentlige anskaffelser og lignende ved å få orientering om og innsyn i system og rutiner
- få innspill til kontrollutvalgets risikoanalyse og planarbeid

Kontrollutvalget gjennomførte et felles virksomhetsbesøk hos Avfall Sør Holding AS (med underliggende selskaper) og Returkraft AS 21.10.21.

9. Konklusjon og avsluttende kommentar

Årsmeldingen legges med dette frem for bystyret. Ved å se møte- og arbeidsplan og årsmelding i sammenheng, kan bystyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Kort oppsummering av året:

- Kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år, og fokuset fra media og innbyggere har over tid vært økende.
- Kontrollutvalgets virksomhet har også i 2021 blitt lite påvirket av korona-pandemien, bortsett fra at kontrollutvalget har avholdt flere digitale møter gjennom hele 2021.
- Vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll - følges løpende opp.
- Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon med tema Habiteringsfeltet i Kristiansand kommune.
- Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Vest-Agder Museet IKS.
- Kontrollutvalget og revisjonen har også dette året hatt fokus på å forebygge og følge opp mislighetssaker.
- Kontrollutvalget har stort sett utført og fulgt opp sine oppgaver i tråd med vedtatt møte- og arbeidsplan, i tillegg til at en rekke saker har kommet til underveis i året.
- Kontrollutvalget opplever at samarbeidet med både politisk- og administrativ ledelse er godt, og at utvalgets arbeid blir sett på som viktig og nyttig.
- Kontrollutvalget håper at utvalgets arbeid har bidratt til en velfungerende egenkontroll i kommunen, og at det igjen har bidratt til å styrke innbyggerens tillit og sikre en mest mulig effektiv og riktig bruk av ressursene.

Kristiansand, 10. mars 2022

Pål Harv
Kontrollutvalgsleder

Alexander Etsy Jensen
Nestleder VETAKS IKS

VETAKS

VESTFOLD, TELEMAR OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

VETAKS.NO